

Izvirna jezikovna različica te strani [\[ro\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

romunščina

Swipe to change

Pravice žrtev – po državah

Romunija

Za izbrano jezikovno različico ni uradnega prevoda.

Tukaj je na voljo strojni prevod vsebine. Opozarjamo, da je prevod samo okvirjen. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.

-----slovenščina-----bolgarščinašpanščinačeščinadanščinanemščinaestonščinagrščinaangleščinafrancoščinahrvaščinaitalijanščinalatvijščinalitovščinamadžarščinamalteščinanizozemščinapoljščinaportugalščinaslovaščinafinščinašvedščina

Kot **žrtev kaznivega dejanja** ste obravnavani, če ste zaradi dogodka, ki na podlagi veljavne nacionalne zakonodaje šteje za kaznivo dejanje, utrpeli poškodbo ali materialno škodo. Kot žrtvi kaznivega dejanja so vam pred kazenskim postopkom, med njim in po koncu postopka priznane nekatere pravne pravice. Prvi fazi kazenskega postopka v Romuniji sta kazenska preiskava in sodni postopek. Med kazensko preiskavo kazenski preiskovalni organi pod nadzorom javnega tožilca preiskujejo zadevo, pri čemer zbirajo dokaze z namenom odkritja storilca. Po končanju kazenske preiskave policija zadevo skupaj z vsemi podatki in zbranimi dokazi v dosjeju pošlje javnemu tožilstvu. Javni tožilec zadevo po prejetju obravnava in odloči, ali bo postopek nadaljeval v naslednji fazi, torej pred sodiščem, ali pa bo zadevo zaključil.

Ko je zadeva predložena sodišču, senat sodnikov preuči dejstva in zasliši vpletene osebe, da bi lahko odločil o krivdi obtoženca. Če je obtoženec spoznan za krivega, se mu izreče kazen. Če sodišče ugotovi, da je obdolženec nedolžen, ga izpusti na prostost.

Za informacije, ki jih potrebujete, kliknite na spodnje povezave

1 - Moje pravice kot žrtve kaznivega dejanja

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

3 - Moje pravice po sojenju

4 - Nadomestilo

5 - Moje pravice do podpore in pomoči

Zadnja posodobitev: 18/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

1 - Moje pravice kot žrtve kaznivega dejanja

Katere informacije bom pridobil od organov po storitvi kaznivega dejanja, vendar pred njegovo prijavo (tj. policija, državni tožilec)?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, ga lahko ustno ali pisno prijavite policiji (ali pri državnem tožilcu). Prav tako lahko drugo osebo prosite, naj kaznivo dejanje prijavi v vašem imenu, vendar ji morate dati pisno pooblastilo. Podpisano pisno pooblastilo bo priloženo spisu v zadevi.

Ob prijavi kaznivega dejanja lahko dobite informacije o službah in organizacijah, ki zagotavljajo psihološko svetovanje ali kakršno koli drugo obliko podpore žrtvam v skladu z vašimi potrebami. Poleg tega imate pravico do informacij o tem, kako dobiti pravno pomoč, o vaših pravicah med kazenskim postopkom (vključno z zaščitnimi ukrepi za ogroženo pričo) in o tem, kako od države dobiti finančno nadomestilo. Te informacije vam bo zagotovil prvi sodni organ, na katerega se obrnete (policija, državni tožilec). Prejeli boste tudi obrazec z vsemi temi informacijami, ki ga morate podpisati. Informacije vam bodo zagotovljene v jeziku, ki ga razumete.

Ne živim v državi EU, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno (državljeni EU in nedravljeni EU). Kako so zaščitene moje pravice?

Če ste tujec in žrtev kaznivega dejanja v Romuniji, imate vse pravice romunskih državljanov, ki so bili žrtve kaznivih dejanj.

Če ne govorite romunščine, imate med komuniciranjem z organi pravico do brezplačne pomoči tolmača, tudi za vložitev pritožbe v jeziku, ki ga razumete, in za dostop do informacij, do katerih ste upravičeni ob prijavi kaznivega dejanja, v jeziku, ki ga razumete.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, lahko dobite nastanitev v posebnih zavetiščih, kjer boste zaščiteni. Med kazenskim postopkom boste dobili informacije o postopku v jeziku, ki ga razumete; dobite lahko tudi psihološko svetovanje in zdravniško pomoč. Romunski organi vam bodo po najboljših močeh pomagali, da se čim prej vrnete v domačo državo, in vam zagotovili varen prevoz do romunske meje.

Če ste tujec, lahko od države zahtevate tudi finančno nadomestilo, če ste žrtev: poskusa umora ali poskusa naklepne umora, kot sta določena v členih 188 in 189 kazenskega zakonika; nasilja v družini, kot je določeno v členu 199 kazenskega zakonika; naklepnih kaznivih dejanj, ki povzročijo telesne poškodbe žrtve; posilstva, spolnega napada, spolnega odnosa z mladoletnikom in spolne zlorabe mladoletnikov, kot so določeni v členih od 218 do 221 kazenskega zakonika; grdega ravnanja z mladoletniki, kot je določeno v členu 197 kazenskega zakonika, ter trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja ali poskusa trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja.

Če prijavim kaznivo dejanje, katere informacije bom prejel?

Ob prijavi kaznivega dejanja vam bo policist, ki evidentira ovadbo, pojasnil postopek obravnave vaše zadeve. Policija mora pripraviti pisno poročilo o tem, katere informacije so vam zagotovili.

Prejeli boste informacije o:

vaših pravicah med kazenskim postopkom;

organizacijah, na katere se lahko obrnete za pomoč, in storitvah, ki jih zagotavljajo;

tem, kako lahko dobite zaščito;

pogojih in postopku za pridobitev finančnega nadomestila od države;

pogojih in postopku za pridobitev brezplačnega pravnega zastopanja.

Pozneje lahko med postopkom dobite informacije o poteku preiskave in, če se tožilec odloči, da zadeve ne bo predložil sodišču, kopijo te odločitve. Za to boste morali pri policistu ali tožilcu, ki obravnava vašo zadevo, vložiti zahtevo in navesti poštni naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega boste prejeli informacije.

Če se tožilec odloči zadevo predložiti v odločanje sodišču, boste povabljeni na sodišče.

Če boste zaslišani na sodišču, boste obveščeni tudi o svojih pravicah in obveznostih, ki vključujejo:

pravico do pomoči odvetnika ali pravico do brezplačnega pravnega zastopanja, če je ustrezno;

pravico do uporabe storitev mediatorja v primerih, v katerih to dopušča zakon;

pravico, da predlagate dokaze za predložitev ter predložite ugovore in ugotovitve v skladu z zakonom;

pravico do obveščeniosti o poteku postopka;

pravico do vložitve predhodne ovadbe, če je to potrebno (pri nekaterih vrstah kaznivih dejanj morate vložiti vlogo v obliki predhodne ovadbe, da se lahko postopek zoper storilca nadaljuje). Sodni organi vam bodo po potrebi zagotovili pojasnila o tej zadevi. Namen predhodnih ovadb je, da vložnik zahteva nadaljevanje kazenskega postopka zoper storilca. Predhodna ovadba se razlikuje od ovadbe, ki jo vložite pri policiji ali državnem tožilcu, da bi ga obvestili, da je bilo zoper vas storjeno kaznivo dejanje;

pravico, da postanete civilna stranka v postopku;

obveznost, da ste navzoči, kadar vas sodni organi povabijo;

obveznost, da sporočite vsako spremembo naslova;

pravico do obveščeniosti o vsaki izpustitvi storilca, če je ta obsojen na zaporno kazen ali če mu je odrejen pripor.

Ali sem upravičen do brezplačnega tolmačenja ali prevajanja (ko se obrnem na policijo ali druge organe ali med preiskavo in sojenjem)?

Da. Ves čas kazenskega postopka ste upravičeni do storitev prevajanja in tolmačenja.

Kako organi zagotavljajo, da jih bom razumel in da me bodo oni razumeli (če sem otrok ali invalid)?

Med kazenskim postopkom morajo biti invalidom ne glede na njihov status (toženec, oškodovanec, priča) na voljo storitve tolmača, psihologa in/ali predstavnika generalnih direktoratsv za socialno delo in zaščito otrok (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului*) (za mladoletnike).

Veljavni pravni okvir določa, da se lahko zadevnim osebam zagotovi posebna pomoč obstoječih regionalnih direktoratsv za socialno delo in zaščito otrok ter po potrebi zdravniška pomoč.

Službe za podporo žrtvam

Glede na naravo kaznivega dejanja (zlasti kadar je storjeno zoper osebe) lahko policist žrtvi predlaga, naj se obrne na psihološko svetovalno službo, ali jo usmeri nanjo.

Če ste žrtev posebne kategorije kaznivih dejanj (poskusa umora ali poskusa naklepnega umora, kot sta določena v členih 188 in 189 kazenskega zakonika; nasilja v družini, kot je določeno v členu 199 kazenskega zakonika; naklepnih kaznivih dejanj, ki povzročijo telesne poškodbe žrtve; posilstva, spolnega napada, spolnega odnosa z mladoletnikom in spolne zlorabe mladoletnikov, kot so določeni v členih od 218 do 221 kazenskega zakonika; grdega ravnanja z mladoletniki, kot je določeno v členu 197 kazenskega zakonika, ter trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja ali poskusa trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja), lahko po potrebi prejmete brezplačno psihološko svetovanje (največ tri mesece za odrasle in največ šest mesecev za otroke, mlajše od 18 let), zdravniško pomoč ali kakršno koli drugo vrsto pomoči. Te vrste pomoči so vam brezplačno na voljo le, če ste kaznivo dejanje prijavili policiji. Po vložitvi prijave pri policistu lahko pri službah za pogojni odpust zaprosite za pomoč.

Če ste žrtev nasilja v družini, se lahko za pomoč obrnete na enega od strokovnih uslužbencev za družinske zadeve, zaposlenih na ministrstvu za delo in socialno pravičnost (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*). Ministrstvo ponuja različne vrste pomoči žrtvam nasilja v družini (npr. psihološko svetovanje, zaščito identitete itd.). Kot žrtev nasilja v družini lahko zaprosite tudi za nastanitev v centru za žrtve nasilja v družini, kjer vam bosta zagotovljena zaščita in svetovanje.

Kdo zagotavlja podporo žrtvam?

V Romuniji lahko žrtev glede na vrsto kaznivega dejanja prejme posebno podporo od naslednjih institucij:

Če ste žrtev nasilja v družini, se lahko obrnete na nacionalno agencijo za enake možnosti žensk in moških (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) ter na generalne direktorate za socialno delo in zaščito otrok (DGASPC).

Če ste mlajši od 18 let in ste žrtev kaznivega dejanja, se lahko obrnete na nacionalni organ za varstvo otrokovih pravic in posvojitve (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA*) ter na generalne direktorate za socialno delo in zaščito otrok.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, se lahko obrnete na nacionalno agencijo za boj proti trgovini z ljudmi (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) v okviru ministrstva za notranje zadeve (*Ministerul Afacerilor Interne – MAI*).

Različne vrste podpore žrtvam zagotavljajo tudi številne nevladne organizacije (NVO). Institucija, na katero se obrnete, vas bo usmerila na ustrezno NVO.

Če ste žrtev nasilnega kaznivega dejanja, kot so poskus umora in poskus naklepnega umora, kot sta določena v členih 188 in 189 kazenskega zakonika; nasilje v družini, kot je določeno v členu 199 kazenskega zakonika; naklepnega kazniva dejanja, ki povzročijo telesne poškodbe žrtve; posilstvo, spolni napad, spolni odnos z mladoletnikom in spolna zloraba mladoletnikov, kot so določeni v členih od 218 do 221 kazenskega zakonika; grdo ravnanje z mladoletniki, kot je določeno v členu 197 kazenskega zakonika, ter trgovina z ranljivimi osebami in njihovo izkoriščanje ali poskus trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja, se lahko za pomoč obrnete na službe za pogojni odpust.

Ali me bo policija samodejno usmerila na službe za podporo žrtvam?

Da, sodni organi vas morajo napotiti na take službe.

Kako je zaščitena moja zasebnost?

Če sodni organi menijo, da bi lahko bila vaša zasebnost ali dostojanstvo ogrožena zaradi informacij, ki jih zagotovite, ali zaradi drugih razlogov, lahko med kazensko preiskavo in med sodnim postopkom na lastno pobudo ali na vašo zahtevo sprejmejo ukrepe za zaščito vaše zaupnosti in zasebnosti, kot so: varstvo podatkov o vaši identiteti;

zaslišanje z avdiovizualnimi sredstvi, pri čemer je vaš glas spremenjen, vaša podoba pa zamegljena, kjer vaša navzočnost ni potrebna in če drugi ukrepi ne zadostujejo;

zagotovitev, da je sodna obravnava med vašim celotnim zaslišanjem zaprta za javnost.

Poleg tega lahko sodišče med sodnim postopkom prepove vse objave besedil, risb, fotografij ali slik, ki bi lahko razkrile vašo identiteto.

Sodno obrnavo, zaprto za javnost, lahko sodišče odredi tudi, če bi javna obravnava vplivala na vaše dostojanstvo ali zasebnost.

Osebe službe za pogojni odpust mora med izvajanjem svoje funkcije ohranjati zaupnost podatkov, ki jih ima. Informacije, ki jih sodni organi prejmejo v okviru kazenskega postopka, so izvzete iz tega pravila. Svetovalci, vodje služb in inšpektorji morajo pri opravljanju svojih poklicnih nalog in v družbi ohranjati zaupnost vseh dokumentov, ki jih hranijo. Informacije, povezane z zadevami v evidencah službe, in vse informacije, povezane z organizacijo in izvajanjem njenih dejavnosti, bi bilo treba dati na voljo medijem, pri čemer morajo osebni podatki prejemnikov storitev ostati zaupni.

Ali moram pred uporabo podpore žrtvam kaznivo dejanje prijaviti?

Da bi imeli dostop do storitev za podporo žrtvam, morate kaznivo dejanje prijaviti ustreznim organom.

Moja osebna zaščita, če sem v nevarnosti

Katere vrste zaščite so na voljo?

Med kazensko preiskavo in med sodnim postopkom ste upravičeni do zaščitnih ukrepov, če sodni organi menijo, da ste v nevarnosti.

Zelo pomembno je, da se zavedate, da če sodni organi menijo, da ste zaradi informacij, ki jih zagotovite, ali zaradi drugih razlogov morda v nevarnosti, lahko na vašo zahtevo ali na lastno pobudo sprejmejo nekatere ukrepe za zagotovitev vaše varnosti, kot so:

zagotovitev nadzora ali varovanja vašega doma ali začasnega bivališča;

zagotovitev spremstva in zaščite vam in vašim družinskim članom med potovanji;

varovanje podatkov o vaši identiteti (osebni podatki se lahko izpustijo iz spisa, da se zaščiti vaša identiteta, pri čemer se navede, da so te informacije zaupne);

zaslišanje z avdiovizualnimi sredstvi, pri čemer je vaš glas spremenjen, vaša podoba pa zamegljena, kjer vaša navzočnost ni potrebna in če drugi ukrepi ne zadostujejo (tako vam ni treba nastopiti pred policistom, tožilcem ali sodnikom in ne boste v istem prostoru kot storilec);

zagotovitev, da je sodna obravnava med vašim celotnim zaslišanjem zaprta za javnost.

Poleg tega lahko sodišče med sodnim postopkom prepove vse objave besedil, risb, slik ali podob, ki bi lahko razkrile vašo identiteto.

Poleg tega lahko policista ali tožilca, ki izvaja preiskavo, prosite, naj vas vključi v program za zaščito prič, če ste priča v kazenskem postopku ali če zagotovite informacije, ki sodnim organom pomagajo rešiti zadeve v zvezi s hudimi kaznivimi dejanji ali preprečiti nastanek velike škode, tudi če niste vključeni v zadevo. Ta program vključuje številne ukrepe, kot so:

tajna identiteta, vključno z zagotovitvijo, da je med vašo udeležbo na zaslišanjih vaš glas spremenjen ali vaša podoba zamegljena;

policijska zaščita vašega doma in policijsko spremstvo, ko morate nastopiti pred organi za kazenske preiskave;

premestitev;

sprememba identitete, vključno s spremembo vašega videza, če je potrebno.

Če vstopite v program za zaščito prič, boste upravičeni do dodatne pomoči, kot je:

vključitev v drugačno družbeno okolje;

pridobitev novih poklicnih kvalifikacij;

nova zaposlitev;

finančna podpora, dokler ne najdete nove zaposlitve.

Po potrebi lahko v program za zaščito prič vstopijo tudi vaši najbližji sorodniki (kot so vaši otroci ali starši) in vaš zakonec.

Če v program za zaščito prič niste vstopili med kazensko preiskavo, lahko za vključitev vanj zaprosite med sodnim postopkom.

Na voljo je dodatna zaščita, ki je odvisna od vrste kaznivega dejanja:

Če ste žrtev nasilja v družini, lahko sodišče prosite, naj storilcu prepove bivanje v vašem skupnem domu. Namesto tega lahko kot žrtev dobite tudi nastanitev v centru za žrtve nasilja v družini. Takšna nastanitev je na voljo le v nujnih primerih, ko je zaradi vaše varnosti potrebna izolacija od storilca ali če je strokovni uslužbenec za družinske zadeve, odgovoren za vašo zadevo, predložil pisno odobritev. V centru lahko dobite brezplačno nastanitev, hrano, zdravstveno oskrbo, psihološko svetovanje in pravno pomoč.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, lahko dobite nastanitev v centru za zaščito žrtev. Nastanitev je običajno na voljo deset dni, vendar lahko sodišče to obdobje podaljša do konca postopka. Po potrebi lahko policija med kazenskim postopkom zagotovi fizično varovanje. Če ste žrtev trgovine z ljudmi, sodna obravnava ne bo javna.

Če menite, da ste v nevarnosti, morate o tem obvestiti policista, tožilca ali sodnika in zagotoviti čim več informacij.

Navedeni ukrepi so na voljo v fazi kazenske preiskave in med sodnim postopkom.

Kdo mi lahko zagotovi zaščito?

Zaščito vam bo zagotovila romunska policija.

Ali bo izvedena ocena, če obstaja tveganje, da mi bo storilec kaznivega dejanja povzročil nadaljnjo škodo?

Če ste po koncu kazenskega postopka še vedno v nevarnosti, bodo sodni organi preučili, ali bi vas bilo smiselno vključiti v program za zaščito prič, če vanj še niste vključeni.

Pri žrtvah trgovine z ljudmi bodo tveganje ocenili specializirani oddelki policije.

Ali bo izvedena ocena, če obstaja tveganje, da mi bo kazenskopравни sistem povzročil nadaljnjo škodo (med preiskavo in sojenjem)?

Da, vaša zadeva se lahko oceni. Žrtve nekaterih kategorij kaznivih dejanj (nasilja v družini, posilstva, spolnega napada itd.) bodo na primer na njihovo zahtevo zaslišale samo osebe istega spola.

Da bi se preprečila nadaljnja škoda za žrtev, bo drugo zaslišanje oškodovanca izvedeno le, če je to nujno potrebno za kazenski postopek.

Da bi se preprečila nadaljnja škoda za žrtev, ki bi lahko nastala, če bi jo sodni organi večkrat zaslišali, zakonodaja o kazenskem postopku zahteva tudi, da se oškodovanec, ki je vložil ovadbo v zvezi s kaznivim dejanjem, zasliši takoj, če pa to ni mogoče, se zasliši čim prej po vložitvi ovadbe.

Dodatni ukrep, ki koristi žrtvi, je, da žrtev ni obveščena o morebitni izpustitvi storilca, če tega ni izrecno zahtevala.

Kakšna zaščita je na voljo za posebno ranljive žrtve?

Če ste ranljiva žrtev, ste upravičeni do zaščitnih ukrepov, navedenih v zgornjih odgovorih o zaščiti prič.

Sem mladoletna oseba – ali imam posebne pravice?

Če ste mladoletna žrtev izkoriščanja, nasilja, zlorabe, zanemarjanja, grdega ravnanja ali katerega koli drugega kaznivega dejanja, lahko kaznivo dejanje policiji prijavite katera koli oseba, vključno z vami.

Mladoletniki se od samega začetka štejejo za ranljive žrtve, organi pa vas morajo seznaniti z zaščitnimi ukrepi, do katerih ste upravičeni.

Mladoletniki lahko dobijo pomoč nacionalnega organa za varstvo otrokovih pravic in posvojitve. Če ste v nevarnosti, lahko zaprosite za odredbo, na podlagi katere boste upravičeni do nastanitve na kraju, kjer lahko dobite zaščito (kot je nastanitev pri drugi družini ali v posebnem centru).

Če ste pozvani, da nastopite pred organi za kazenske preiskave, in ste mlajši od 14 let, vas morajo spremljati starši ali skrbnik. Če so vaši starši ali skrbniki vključeni v kazenski postopek ali morda želijo vplivati na vašo izjavo, boste zaslišani ob navzočnosti sorodnika ali druge osebe, ki jo imenuje policist/tožilec /sodnik.

Poleg tega lahko sodni organi odločijo, da se mora zaslišanja udeležiti psiholog, da bi vam pomagal med zaslišanjem. Za pomoč psihologa lahko zaprosite sodne organe.

Zaslišanje je treba posneti, če pa to ni mogoče, ga je treba zapisati v poročilu.

Zasliši vas lahko ista oseba v posebej zasnovanih/prilagojenih sobah, če so na voljo.

Pri preiskovanju določenih kategorij kaznivih dejanj lahko žrtev zasliši oseba istega spola. Prav tako vas lahko spremlja oseba, ki jo sami izberete.

Ves čas postopka imate pravico do pravnega zastopnika. Če nimate pravnega svetovalca, vam ga bo sodišče pomagalo najti. Če si vaša družina ne more privoščiti storitev svetovalca, ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči.

Moj družinski član je umrl zaradi kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

Zakonec, otrok ali vzdrževani družinski član osebe, ki je umrla zaradi umora ali naklepnega umora, kot sta določena v členih 188 in 189 kazenskega zakonika, ali drugih naklepnih kaznivih dejanj s smrtnim izidom, je upravičen do brezplačne pravne pomoči in finančnega nadomestila države.

Brezplačna pravna pomoč je na voljo tudi za žrtve drugih kategorij kaznivih dejanj, ki niso navedene zgoraj, če mesečni dohodek žrtve na družinskega člana ni višji od nacionalne minimalne bruto osnovne plače, določene za leto, v katerem je vložena prošnja za brezplačno pravno pomoč.

Moj družinski član je bil žrtev kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

Glej zgoraj navedene informacije.

Ali mi je zagotovljen dostop do mediacije? Kakšni so pogoji? Ali bom v času mediacije na varnem?

Mediacijo je mogoče uporabiti le za manj huda kazniva dejanja, navedena v kazenski zakonodaji. Ta postopek je mogoče uporabiti le, če se s storilcem strinjate, da boste sodelovali. V postopku mediacije boste povabljeni na več sestankov s storilcem, da bi se pogovorili o možnostih za spravo. Sestanke vodi oseba, imenovana mediator. Če se postopek konča s spravo, lahko umaknete svojo ovadbo zoper storilca, s čimer bo zadeva zaključena. Če pa postopek ni bil uspešen, se bo kazenski postopek nadaljeval, kot da ne bi bilo mediacije.

Kje lahko najdem zakonodajo, ki določa moje pravice?

Zakon št. 135/2010 o zakoniku o kazenskem postopku, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Zakon št. 678/2001 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Sklep vlade št. 1216/2001 o odobritvi nacionalnega akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi (*Hotărârea de Guvern nr. 1.216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Zakon št. 211/2004 o nekaterih ukrepih za zaščito žrtev kaznivih dejanj, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

Sklep vlade št. 1238 z dne 10. oktobra 2007 o odobritvi posebnih nacionalnih standardov za specializirane storitve za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Zakon št. 217/2003 o preprečevanju nasilja v družini in boju proti njemu, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Zakon št. 272/2004 za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Zakon št. 682/2002 o zaščiti prič, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)

Zakon št. 192/2006 o mediaciji in organizaciji poklica mediatorja, kakor je bil naknadno spremenjen in dopolnjen (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Zadnja posodobitev: 18/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, ga lahko ustno ali pisno prijavite policiji (ali pri državnem tožilcu). Prav tako lahko drugo osebo prosite, naj kaznivo dejanje prijavi v vašem imenu, vendar ji morate dati pisno pooblastilo. Podpisano pisno pooblastilo bo priloženo spisu v zadevi.

Vaš zakonec, otroci ali odvetnik lahko prav tako v vašem imenu prijavijo kaznivo dejanje. Če ste žrtev nasilja v družini, lahko kaznivo dejanje policiji prijavi kateri koli družinski član.

Kaznivo dejanje lahko prijavite tudi, če ste zakonec ali odrasel otrok žrtve, ki je umrla zaradi kaznivega dejanja.

Če se odločite kaznivo dejanje prijaviti ustno, morate to storiti na policijski postaji. Policist, ki bo sprejel vašo prijavo, jo bo zapisal v zapisnik in vas prosil, da ga podpisete. Pisne prijave je treba prav tako podpisati.

Vaša prijava mora vključevati vaše ime, poklic, domači naslov in podroben opis tega, kar se je zgodilo. Če veste, kdo je storilec kaznivega dejanja, morate zagotoviti vse informacije o njem, ki jih imate, in vse dokaze v zvezi z incidentom. Med preiskavo kaznivega dejanja lahko zagotovite tudi dodatne informacije o zadevi.

Če ne govorite ali razumete romunščine, lahko prijavo vložite v jeziku, ki ga razumete, sodni organ pa jo bo dal prevesti. V tem primeru lahko prosite, da se vsi sodni pozivi, ki jih prejmete, izdajo v jeziku, ki ga razumete.

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Po vložitvi vaše prijave bodo policijski organi zadevo posredovali državnemu tožilcu, kjer ji bo dodeljena enotna številka.

Po prijavi kaznivega dejanja lahko potek vaše zadeve preverite tako, da vložite pisno prošnjo, v kateri navedete naslov v Romuniji ali e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega naj organi pošljejo informacije.

Če se tožilec odloči zadevo predložiti sodišču, imate med sodnim postopkom pravico do vpogleda v spis v prostorih sodišča. Poleg tega boste pozvani, da nastopite pred sodiščem.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Če ste oškodovanec, ste upravičeni do pravne pomoči ali zastopanja.

a. V celotnem kazenskem postopku ste upravičeni do pomoči pravnega svetovalca, ki ga izberete sami in plačate njegove storitve. Če bo storilec obsojen, boste lahko od njega izterjali stroške pravnega svetovanja.

b. Če želite, vas lahko ves čas kazenskega postopka zastopa zastopnik, razen če je vaša navzočnost obvezna ali če tožilec, sodnik ali sodišče meni, da morate biti navzoči, kot je ustrezno (npr. za zaslišanje).

c. V nekaterih primerih je lahko pravna pomoč v kazenskem postopku zagotovljena brezplačno:

če tožilec ali sodnik meni, da ne morete poskrbeti za svojo obrambo, in če nimate plačanega pravnega svetovalca;

če ste mladoletnik ter še niste pridobili popolne pravne in poslovne sposobnosti (s sklenitvijo zakonske zveze ali sodno odločbo);

če ste bili žrtev katerega koli od naslednjih kaznivih dejanj: poskus umora in poskus naklepnega umora, telesne poškodbe, naklepna kazniva dejanja, ki povzročijo telesne poškodbe žrtve (pomen telesnih poškodb je opredeljen v kazenskem zakoniku), posilstvo, spolni napad, spolni odnos z mladoletnikom in spolna zloraba mladoletnikov;

če ste zakonec, otrok ali druga oseba, ki je vzdrževani družinski član žrtve, ki je umrla zaradi umora, naklepnega umora ali drugega naklepnega kaznivega dejanja;

na zahtevo, če ste žrtev drugih kaznivih dejanj, ki niso navedena zgoraj, in če vaš mesečni dohodek na družinskega člana ni večji od minimalne nacionalne bruto plače. Vlogo za brezplačno pravno pomoč je treba vložiti pri sodišču, pristojnem v kraju, kjer prebivate.

V takih primerih je brezplačna pravna pomoč na voljo le, če ste kaznivo dejanje prijavili policiji ali državnemu tožilcu v 60 dneh od dneva, ko je bilo storjeno kaznivo dejanje, ali, če kaznivega dejanja niste mogli prijaviti, v 60 dneh od prenehanja okoliščin, zaradi katerih ga niste mogli prijaviti.

Če želite prejeti brezplačno pravno pomoč, morate prošnjo vložiti pri tožilcu ali sodišču, kot je ustrezno, tožilec ali sodišče pa bosta sprejela potrebne ukrepe. Brezplačna pravna pomoč vam je na voljo do konca kazenskega postopka.

Ali lahko zahtevam povračilo stroškov (za udeležbo v preiskavi/na sojenju)? Pod katerimi pogoji?

Zahtevate lahko povračilo sodnih stroškov. Sodišče bo odločilo, kakšen del vaših stroškov je treba povrniti in kdo jih bo povrnil.

Če v postopku sodelujete kot oškodovanec ali civilna stranka (če je vaša civilna tožba dovoljena) in če je toženec spoznan za krivega (tudi če zaradi določenih razlogov ni obsojen na zaporno kazen), mu bo odrejeno plačilo vaših pravnih stroškov.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Če se državni tožilec odloči zadevo zaključiti, ne da bi jo predložil sodišču, se lahko zoper njegovo odločitev pritožite v 20 dneh od prejema njene kopije.

Pritožbo je treba predložiti nadrejenemu tožilcu.

Če nadrejeni tožilec zavrne vašo pritožbo, se lahko zoper njegovo odločitev pritožite pri sodniku senata za predhodno odločanje pri pristojnem okrožnem sodišču.

Ali sem lahko vključen v sodni postopek?

V kazenskem postopku lahko sodelujete:

Kot žrtev (oškodovanec)

Če ste zaradi kaznivega dejanja utrpeli škodo, lahko v postopku sodelujete kot žrtev, pri čemer imate številne procesne pravice, ki so opisane spodaj.

Kot priča

Če v kazenskem postopku ne želite sodelovati kot oškodovanec, morate o tem obvestiti sodni organ, ki obravnava vašo zadevo in ki vas lahko kljub temu pozove, da se udeležite zaslišanja kot priča, če meni, da je to potrebno. Če ste na zaslišanje pozvani kot priča, morate biti navzoči in povedati vse, kar veste o incidentu.

Kot civilna stranka

Če želite zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja, morate vložiti civilni zahtevek, s čimer postanete civilna stranka v kazenskem postopku.

Na splošno so sodne obravnave odprte za javnost, zaslišanj pa se lahko udeležite ne glede na to, kakšna je vaša vloga v postopku. Vendar se lahko sodišče odloči izvesti obravnave, zaprte za javnost, če za to obstajajo zadostni razlogi. V tem primeru se jih boste lahko udeležili le, če ste oškodovanec ali civilna stranka.

Vaša navzočnost v sodni dvorani je obvezna le, kadar ste pozvani na zaslišanje (npr. kot priča).

Kakšen je moj uradni položaj v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem: žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, imate lahko v pravosodnem sistemu eno od naslednjih vlog:

Žrtev (oškodovanec)

Če ste zaradi kaznivega dejanja utrpeli škodo, lahko v postopku sodelujete kot žrtev, pri čemer imate številne procesne pravice, ki so opisane spodaj.

Civilna stranka

Če želite zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja, lahko vložite civilni zahtevek, s čimer postanete civilna stranka v kazenskem postopku.

Priča

Če v kazenskem postopku ne želite sodelovati kot oškodovanec, morate o tem obvestiti sodni organ, ki obravnava vašo zadevo in ki vas lahko kljub temu pozove, da se udeležite zaslišanja kot priča, če meni, da je to potrebno. V tem primeru boste povabljeni na zaslišanje in pozvani, da zagotovite podrobne informacije o incidentu. Vaša navzočnost na zaslišanju je obvezna, če ste pozvani v ta namen.

Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Če v kazenskem postopku sodelujete *kot oškodovanec/civilna stranka*, imate več procesnih pravic:

Med kazensko preiskavo:

– imate pravico zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja. V ta namen morate postati civilna stranka v kazenskem postopku ali vložiti ločeno civilno tožbo. Med kazensko preiskavo lahko kadar koli postanete civilna stranka.

Da bi postali civilna stranka v postopku, morate pred policistom ali tožilcem to ustno zahtevati ali policistu ali tožilcu, ki obravnava zadevo, predložiti pisno vlogo. V vlogi morate navesti, kakšno odškodnino zahtevate, ter razloge in povezane dokaze.

Med prvim zaslišanjem vas bo tožilec ali policist obvestil, da lahko postanete civilna stranka v postopku;

– imate pravico zahtevati povračilo sodnih stroškov. Sodišče bo odločilo, kakšen del vaših stroškov je treba povrniti in kdo jih bo povrnil.

Če v postopku sodelujete kot oškodovanec ali civilna stranka (če je vaša civilna tožba dovoljena) in če je toženec spoznan za krivega (tudi če zaradi določenih razlogov ni obsojen na zaporno kazen), mu bo odrejeno plačilo vaših pravnih stroškov;

– imate pravico dobiti informacije o poteku preiskave in, če se tožilec odloči, da zadeve ne bo predložil sodišču, kopijo te odločitve. Za to boste morali pri policistu ali tožilcu, ki obravnava zadevo, vložiti zahtevo in navesti poštni naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega boste prejeli informacije. Če se tožilec odloči zadevo predložiti v odločanje sodišču, boste povabljeni na sodišče;

– imate pravico do storitev tolmačenja in prevajanja, če ne govorite ali razumete romunščine. Če ne govorite romunščine, vam bodo ves čas kazenskega postopka zagotovljene brezplačne storitve tolmača;

– ste ves čas kazenskega postopka upravičeni do pomoči odvetnika. V posebnih primerih (npr. kadar tožilec meni, da ne morete poskrbeti za svojo obrambo, ali če ste mladoletnik in še niste pridobili popolne pravne in poslovne sposobnosti, če ste žrtev nekaterih kaznivih dejanj, če so vaši dohodki pod določeno mejo itd. – glej odgovor na prejšnje vprašanje) ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči;

– imate pravico, da vas ves čas kazenskega postopka zastopa zastopnik, razen če je vaša navzočnost obvezna ali če tožilec, sodnik ali sodišče meni, da morate biti navzoči, kot je ustrezno (npr. za zaslišanje);

– imate vi ali vaš svetovalec možnost vpogleda v spis. Vendar za vpogled v vaš spis veljajo določena pravila, s katerimi vas bodo seznanili v vložišču tožilstva;

– imate pravico, da vas policist ali tožilec, ki obravnava zadevo, pozove na zaslišanje. Zahtevate lahko, da vas med zaslišanjem spremlja pravni zastopnik, če ga imate, ter oseba, ki jo sami izberete in katere navzočnost med zaslišanjem se vam zdi koristna. Sodni organ lahko vašo zahtevo zavrne le iz utemeljenih razlogov.

Ko prijavite kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno zoper vas, vas mora sodni organ takoj zaslišati. Če to ni mogoče, vas mora zaslišati čim prej po prijavi kaznivega dejanja.

Kot žrtev nasilja v družini, posilstva ali druge vrste spolnega napada, grdega ravnanja z mladoletniki, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja in v vseh drugih primerih, ko morate varovati svojo zasebnost, lahko zahtevate, da vas zasliši oseba istega spola. Sodni organ lahko vašo zahtevo zavrne le iz utemeljenih razlogov;

– imate pravico, da predložite dokaze in vse druge zahteve v zvezi z odločanjem o zadevi. To lahko storite med svojim zaslišanjem ali v ločeni vlogi, ki jo predložite sodnemu organu, ki obravnava vašo zadevo;

– če je bil storilcu odrejen pripor, nato pa je bil izpuščen, imate pravico, da vas obvestijo o tem. Med prvim zaslišanjem boste obveščeni o tej pravici in vprašani vas bodo, ali želite biti obveščeni o izpustitvi storilca;

– se lahko pritožite zoper dejanja, storjena v zvezi z vašo zadevo. Če je dejanje storil policist, morate pritožbo predložiti tožilcu, ki obravnava vašo zadevo, če pa je dejanje storil tožilec, ki obravnava vašo zadevo, jo morate predložiti nadrejenemu tožilcu.

Če se pritožite zoper odločitev tožilca glede zaključka kazenske zadeve in če je vaša prošnja zavrnjena, se lahko zoper to odločitev pritožite pri sodniku senata za predhodno odločanje.

Med sojenjem:

– imate pravico zahtevati odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja. V ta namen morate postati civilna stranka v kazenskem postopku ali vložiti ločeno civilno tožbo.

Če ste v kazenski preiskavi sodelovali kot civilna stranka, lahko enak status ohranite tudi med sojenjem.

Če v kazenski preiskavi niste sodelovali kot civilna stranka, lahko pred začetkom izvajanja dokazov še vedno postanete civilna stranka v sodnem postopku. O tem boste obveščeni, ko boste povabljeni na prvo sodno obravnavo.

Pred sodiščem lahko ustno zahtevate, da postanete civilna stranka v sodnem postopku, ali v ta namen predložite pisno vlogo. V vlogi morate navesti, kakšno odškodnino zahtevate, ter razloge in povezane dokaze;

– imate pravico zahtevati povračilo sodnih stroškov. Sodišče bo odločilo, kakšen del vaših stroškov je treba povrniti in kdo jih bo povrnil.

Če v postopku sodelujete kot oškodovanec ali civilna stranka (če je vaša civilna tožba dovoljena) in če je toženec spoznan za krivega (tudi če zaradi določenih razlogov ni obsojen na zaporno kazen), mu bo odrejeno plačilo vaših pravnih stroškov.

– imate pravico do storitev tolmačenja in prevajanja, če ne govorite ali razumete romunščine. Če ne govorite romunščine, vam bodo v celotnem kazenskem postopku zagotovljene brezplačne storitve tolmača;

– ste ves čas kazenskega postopka upravičeni do pomoči odvetnika. V posebnih primerih (npr. kadar tožilec meni, da ne morete poskrbeti za svojo obrambo, ali če ste mladoletnik in še niste pridobili popolne pravne in poslovne sposobnosti, če ste žrtev nekaterih kaznivih dejanj, če so vaši dohodki pod določeno mejo itd. – glej odgovor na prejšnje vprašanje) ste upravičeni do brezplačne pravne pomoči;

– imate pravico, da vas ves čas kazenskega postopka zastopa zastopnik, razen če je vaša navzočnost obvezna ali če tožilec, sodnik ali sodišče meni, da morate biti navzoči, kot je ustrezno (npr. za zaslihanje);

– imate vi ali vaš svetovalec možnost vpogleda v spis. Vendar za vpogled v vaš spis veljajo določena pravila, s katerimi vas bodo seznanili v vložišču sodišča;

– imate pravico do zaslihanja med sodnim postopkom. Sodišče vas bo pozvalo, da se udeležite zaslihanja, in postavljena vam bodo vprašanja v zvezi s kaznivim dejanjem. Poleg tega boste pozvani, da poveste vse, kar se spomnite o incidentu;

– imate pravico, da tožencu, pričam in sodnim izvedencem med njihovim zaslišanjem postavljate vprašanja;

– imate pravico, da vložite ugovore in predložite ugotovitve o kazenskih zadevah v zadevi;

– imate pravico, da predložite dokaze in vse druge zahteve v zvezi z odločanjem o zadevi;

– če je bil storilcu odrejen pripor ali naložena zaporna kazen, imate pravico, da vas obvestijo o njegovi izpustitvi. Če med prvim zaslišanjem v kazenski preiskavi, ko ste bili obveščeni o tej pravici, niste zahtevali, da vas obvestijo o izpustitvi storilca, lahko to med sojenjem še vedno zahtevate, in sicer ustno pred sodiščem ali pisno;

– ko bo odločba na voljo, boste o njej obveščeni in imate pravico, da se zoper njo pritožite.

Oškodovanec, civilna stranka ali priča v kazenskem postopku ima tudi več obveznosti, ki izhajajo iz potrebe, da sodni organi ugotovijo resnico v zadevi in da se dokaže odgovornost storilca:

– obveznost, da se zglasite pri policistu, tožilcu ali sodniku, ko ste pozvani k podaji izjav;

– obveznost, da poveste vse, kar veste v zvezi z incidentom; zavedati se morate, da vas lahko sodni organi obtožijo in obsodijo zaradi krive izpovedbe, če jim napačno prikažete dejstva. Kot zakonec ali bližnji sorodnik toženca lahko zavrnete dajanje izjav. Poleg tega lahko zavrnete odgovarjanje na vprašanja, če se ta nanašajo na poslovno skrivnost, ki jo morate varovati;

– obveznost, da sodne organe obvestite o vseh spremembah naslova, da vas lahko pokličejo in vam pošljejo morebitna prihodnja obvestila o postopku;

– vesti se morate dostojno in spoštovati resnost sodne obravnave. Sicer lahko sodišče odredi, da vas odstranijo iz sodne dvorane.

Med kazensko preiskavo in med sodnim postopkom ste upravičeni do zaščitnih ukrepov, če sodni organi menijo, da ste v nevarnosti, ali če ste žrtev nekaterih kaznivih dejanj, ki lahko vplivajo na vašo zasebnost ali dostojanstvo.

Zelo pomembno je, da se zavedate, da če sodni organi menijo, da ste morda v nevarnosti ali da bi lahko bila vaša zasebnost ali dostojanstvo ogrožena zaradi informacij, ki jih zagotovite, ali zaradi drugih razlogov, lahko na vašo zahtevo ali na lastno pobudo sprejmejo nekatere ukrepe za zagotovitev vaše varnosti, kot so:

zagotovitev nadzora ali varovanja vašega doma ali začasnega bivališča;

zagotovitev spremstva in zaščite vam in vašim družinskim članom med potovanji;

varstvo podatkov o vaši identiteti;

zaslihanje z avdiovizualnimi sredstvi, pri čemer je vaš glas spremenjen, vaša podoba pa zamegljena, kjer vaša navzočnost ni potrebna in če drugi ukrepi ne zadostujejo;

zagotovitev, da je sodna obravnava med vašim celotnim zaslišanjem zaprta za javnost.

Sodnik lahko odloči, da bo sodna obravnava zaprta za javnost, če meni, da je to potrebno za vašo varnost med sodnim postopkom. Sodnika lahko tudi prosite, naj odredi sodno obravnavo, zaprto za javnost.

Poleg tega lahko sodišče med sodnim postopkom prepove vse objave besedil, risb, slik ali podob, ki bi lahko razkrile vašo identiteto.

Če ste *priča*, ste upravičeni tudi do drugih posebnih načinov zaščite prič. Če menite, da ste v nevarnosti, morate o tem obvestiti policista, tožilca ali sodnika in zagotoviti čim več informacij.

Ali lahko med sojenjem podam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Da. Če ste se odločili sodelovati v sodnem postopku, vas lahko tožilec/policist in sodnik zaslišijo kot oškodovanca/civilno stranko.

Tožilec ali policist vas bo pozval, da se zglasite v prostorih policije/tožilstva, kjer vas bodo zaslišali, med sojenjem pa boste pozvani na zaslišanje v sodnem postopku.

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Med kazenskim postopkom lahko dobite informacije o poteku zadeve in kopijo odločitve tožilca v zvezi s smiselnostjo predložitve zadeve sodišču. Za to boste morali pri policistu ali tožilcu, ki obravnava zadevo, vložiti zahtevo in navesti naslov v Romuniji, e-naslov ali naslov v spletni klepetalnici, na katerega boste prejeli informacije.

Med sojenjem vas bodo povabili na prvo obravnavo in obvestili, da lahko postanete civilna stranka v postopku. Za naslednje obravnave ne boste več prejeli vabil. Ob udeležbi na sodnih obravnava ali vpogledu v spis boste obveščeni o poteku zadeve in datumih naslednjih obravnav. Vendar boste povabljeni vsakič, ko vas bo treba zaslišati.

Ko bo odločba na voljo, vam bo poslana njena kopija.

Če ne razumete romunščine, vam bo povzetek odločbe (poročilo o odločbi sodišča brez obširne obrazložitve) zagotovljen v jeziku, ki ga razumete.

Obrazložitev vam bo zagotovljena v romunščini, za prevod pa lahko uporabite storitve tolmačenja, ki so vam na voljo.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Da, vi ali vaš svetovalec imate možnost vpogleda v spis. Če si želite ogledati spis, se morate zglasiti v vložišču tožilstva ali sodišča, kjer hranijo vaš spis, in vložiti vlogo za vpogled.

Vendar za vpogled v vaš spis veljajo določena pravila, s katerimi vas bodo seznanili v vložišču.

Imate pravico, da vas seznanijo s pogoji in postopkom za sprejem v program za zaščito prič.

Zadnja posodobitev: 18/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

3 - Moje pravice po sojenju

Ali se lahko zoper odločitev pritožim?

Postopek se zaključi s sodno odločbo (sodbo), ki lahko vsebuje: obsodbo ali oprostitev obtoženca, opustitev ali odlog izvršitve kazni ali ustavitev kazenskega postopka. Sodba se razglasi na javni sodni obravnavi. Če ste v postopku sodelovali kot žrtev in/ali civilna stranka, boste po pošti prejeli izvod sodne odločbe.

Če s sodno odločbo niste zadovoljni, se lahko zoper njo pritožite. Pritožbo lahko vložite samo, če ste v postopku sodelovali kot žrtev ali civilna stranka.

Pritožbo lahko vložite tudi kot priča, vendar samo v zvezi s povračilom sodnih stroškov in nadomestil, do katerih ste upravičeni.

Če ste žrtev ali civilna stranka, je rok za vložitev pritožbe deset dni po prejemu izvoda zapisnika o odločbi.

Če ste v postopku sodelovali kot priča, lahko pritožbo vložite takoj po sprejetju odločbe o sodnih stroških in nadomestilih, vendar najpozneje v desetih dneh od odločitve v zadevi ali od obvestila o odločbi o sodnih stroških ali nadomestilih, kakor je ustrezno.

Pritožba mora biti v pisni obliki in podpisana. Vložiti jo je treba pri sodišču, ki je izdalo odločbo, ki se izpodbija.

Sodišče bo pritožbo po prejemu posredovalo višjemu sodišču, pristojnemu za obravnavo pritožbe. Izvod sodne odločbe bo vključeval informacije o tem, kdaj in kje lahko vložite pritožbo.

Kakšne so moje pravice po obsodbi?

Sodba bo začela veljati, ko bodo izčrpane vse možnosti za pritožbo. Ko sodba začne veljati, je vaša vloga v postopku končana. Če ste bili med postopkom vključeni v poseben program za zaščito prič, ste lahko vključeni še naprej, dokler sodišče ne odloči, da niste več v nevarnosti.

Ali sem upravičen do podpore ali zaščite po končanem postopku? Za koliko časa?

Brezplačno psihološko svetovanje je kot ukrep podpore zagotovljeno za največ tri mesece. Žrtve, mlajše od 18 let, so upravičene do brezplačnega psihološkega svetovanja v trajanju največ šest mesecev.

Zaščita v okviru programa za zaščito prič se lahko nadaljuje tudi po končanem postopku. O trajanju take zaščite odloči sodišče.

Katere informacije bom prejel, če bo storilec obsojen?

Če je storilec obsojen, imate pravico dostopa do naslednjih kategorij informacij: vrsta in trajanje kazni (sodba se razglasi na javni obravnavi in vam bo vročena naknadno), informacije v primeru pobega, odpust pod katerimi koli pogoji, pod pogojem, da ste te informacije zahtevali.

Ali mi bo sporočeno, če bo storilec odpuščten iz zapore (vključno s predčasnim ali pogojnim odpustom) ali bo iz zapore pobegnil?

Da, če bo storilec odpuščten iz zapore ali bo iz zapore pobegnil, boste o tem obveščeni, če ste to zahtevali, ko so vas sodni organi vprašali. Glej zgornji odgovor.

Ali bom sodeloval pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu? Ali lahko na primer podam izjavo ali vložim pritožbo?

Vaša vloga v kazenskem postopku bo končana, ko sodna odločba (obsodba ali oprostitev obtoženca, opustitev ali odlog izvršitve kazni ali ustavitev kazenskega postopka) postane pravnomočna.

Ne boste sodelovali v postopku za odpust ali pogojni odpust storilca kaznivega dejanja.

Zadnja posodobitev: 18/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

4 - Nadomestilo

Kako lahko zahtevam odškodnino od storilca kaznivega dejanja (v sodnem postopku, z odškodninskim zahtevkom, z vstopom v postopek)?

Od storilca lahko zahtevate odškodnino, če postanete civilna stranka v kazenskem postopku. To morate storiti pred začetkom pripravljalnega postopka. Sodni organi vas morajo obvestiti o tej pravici. Civilno tožbo lahko v kazenskem postopku vložite v ustni ali pisni obliki. Vendar morate navesti zahtevano odškodnino, razloge in dokaze, na katerih temelji vaš zahtevek.

Ta zahtevek se lahko vloži pri državnem tožilstvu ali pri sodišču, ki bo obravnavalo vsebino zadeve.

V sodbo sodišča bo vključena tudi odškodnina, ki jo sodišče odredi zoper storilca.

Če niste civilna stranka v kazenskem postopku, lahko še vedno vložite ločeno tožbo za odškodnino pri civilnem sodišču.

Sodišče je odredilo, da mi mora storilec plačati odškodnino/nadomestilo. Kako lahko zagotovim, da storilec res plača?

Če obstaja sodba, s katero je storilcu odrejeno plačilo odškodnine, mora storilec to storiti, ne da bi vi morali nadalje ukrepati. Če storilec ne plača, lahko zahtevate izvršbo sodbe.

Za to morate sodbo, s katero vam je dodeljena odškodnina, predložiti sodnemu izvršitelju. Sodni izvršitelj bo poskrbel za izvršbo sodne odločbe in vam povedal, kaj morate storiti.

Če storilec ne plača, mi lahko država izplača predplačilo? Pod katerimi pogoji?

Država vam lahko izplača odškodnino pod določenimi pogoji.

Če je storilec plačilno nesposoben ali je izginil, vam lahko država izplača odškodnino, če vložite zahtevek za finančno nadomestilo. Zahtevek je treba vložiti v enem letu. Datum začetka tega roka je odvisen od rešitve, ki jo odredijo sodni organi.

Če storilec ni znan, je treba zahtevek za finančno nadomestilo vložiti v treh letih od storitve kaznivega dejanja, razen če ste prejeli celotno nadomestilo od zavarovatelja.

Vložite lahko zahtevek za predplačilo finančnega nadomestila. Za to morate najprej vložiti zahtevek za finančno nadomestilo, kot je navedeno zgoraj.

Predplačilo se lahko zahteva v zahtevku za finančno nadomestilo ali naknadno v roku 30 dni. Do predplačila ste upravičeni, če ste v negotovem finančnem položaju.

Če je vaš zahtevek za odškodnino/nadomestilo zavrnjen, morate vrniti prejeto predplačilo. Zahtevek za finančno nadomestilo je treba vložiti pri sodišču, na območju katerega prebivate.

Ali sem upravičen do nadomestila od države?

Da. Glej zgornji odgovor.

Ali sem upravičen do odškodnine, če storilec ni obsojen?

Če kazensko sodišče ne dopusti vašega civilnega zahtevka, lahko vložite ločeno tožbo za odškodnino pri civilnem sodišču.

Če kazensko sodišče ugotovi, da ni bilo kaznivega dejanja ali da ga ni storila oseba, proti kateri ste vložili pritožbo, ne boste upravičeni do odškodnine /nadomestila niti na kazenskem sodišču niti v ločenem civilnem postopku, saj je sodba kazenskega sodišča pravnomočna tudi pred civilnim sodiščem.

Če niste civilna stranka v kazenskem postopku, lahko ob upoštevanju splošnih zastaralnih rokov vložite ločeno tožbo pri civilnem sodišču med kazenskim postopkom ali celo po njem.

Ali sem upravičen do izrednega plačila, medtem ko čakam na odločitev v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom?

Da, pod določenimi pogoji. Vložite lahko zahtevek za predplačilo finančnega nadomestila. Glej odgovor na vprašanje o predplačilih.

Zadnja posodobitev: 18/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

5 - Moje pravice do podpore in pomoči

Če sem žrtev kaznivega dejanja, na koga se lahko obrnem za podporo in pomoč?

Glede na kategorijo žrtev, v katero spadate, se lahko obrnete na različne institucije:

Nacionalna agencija za enake možnosti žensk in moških (Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați – ANES)

Zagotavlja različne vrste storitev, kot so:

brezplačna in anonimna telefonska linija za žrtve nasilja v družini – klicni center 24/7 – 0800 500 333;

specializirane socialne službe v centrih za nujni sprejem žrtev nasilja v družini;

svetovanje, obveščanje in usmerjanje žrtev nasilja v družini.

Kontaktne podatki:

Naslov: 5 Intrarea Camil Petrescu, 1st District, Bukarešta

Telefon: +40 213130059

E-naslov: secretariat@anes.gov.ro

 <http://anes.gov.ro/>

 <http://anes.gov.ro/harta/>

 http://anes.gov.ro/webcenter/portal/Sirmes/pages_asistentapentruvictime/link-uriutilepentruvictime

Nacionalna agencija za boj proti trgovini z ljudmi (Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP) v okviru ministrstva za notranje zadeve (Ministerul Afacerilor Interne)

Mreža pritožbenih sodišč vključuje 15 regionalnih centrov. Vsak center je povezan s pritožbenim sodiščem.

Zagotavlja različne vrste storitev, kot so:

zagotavljanje pomoči državljanom po telefonu, ki je na voljo 24 ur na dan, za obveščanje o morebitnih primerih trgovine z ljudmi: HelpLine 0800 800 678

(nacionalna brezplačna številka) ali +40 213133100 (za klice iz tujine), delovni čas: od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00;

obveščanje ustreznih organov o morebitnih primerih trgovine z ljudmi;

zagotavljanje pomoči žrtvam prek 15 regionalnih centrov.

Kontaktne podatki:

Naslov: 20 Ion Câmpineanu St., 5th floor, 1st District, Bukarešta

Telefon: +40 213118982/0213133100

Telefaks: +40 213190183

E-naslov: anitp@mai.gov.ro

 <http://anitp.mai.gov.ro/>

Nacionalna agencija za zaposlovanje (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – ANOFM) v okviru ministrstva za delo in socialno pravičnost (Ministerul Muncii și Justiției Sociale)

Prek svojih teritorialnih struktur lahko zagotavlja poklicne storitve na področju iskanja zaposlitve in usposabljanja za registrirane osebe, ki iščejo zaposlitev, vključno s tistimi, ki so bile žrtve kaznivih dejanj, zlasti žrtve trgovine z ljudmi.

Kontaktne podatki:

20–22 Avaranșei St., 4th District, Bukarešta, 040305

E-naslov: anofm@anofm.ro

Spletišče: <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

Nacionalni direktorat za pogojni odpust (*Directia Națională de Probatiune – DNP*) ministrstva za pravosodje (*Ministerul Justiției*)

DNP usklajuje 42 služb za pogojni odpust. Na splošno so njihovi prostori v stavbah javnih institucij (sodišč, okrožnih svetov, okrožnih računskih sodišč itd.).

Zagotavljajo lahko naslednje vrste storitev:

brezplačno psihološko svetovanje na zahtevo za žrtve poskusa umora in poskusa naklepne umora, nasilja v družini, naklepnih kaznivih dejanj, ki povzročijo telesne poškodbe žrtve, posilstva, spolnega napada, spolnega odnosa z mladoletnikom in spolne zlorabe mladoletnikov, grdega ravnanja z mladoletniki, trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja ter poskusa trgovine z ranljivimi osebami in njihovega izkoriščanja; druge oblike pomoči: svetovanje pri iskanju zaposlitve ali za udeležbo v izobraževalnih tečajih ali poklicnem usposabljanju, pomoč pri vzpostavitvi stika z NVO ter generalnimi direktorati za socialno delo in zaščito (DGASP) za druge storitve za podporo žrtvam itd.

Kontaktne podatki:

Bukarešta, 17 Apolodor St., 5th District

Telefon: 0372041293

dp@just.ro

<http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/>

Generalni inšpektorat romunske policije (*Inspectoratul General al Poliției Române – IGPR*)

Teritorialne strukture ima samo v mejnih okrožjih in lahko zagotavlja podporo na zahtevo ANITP, da žrtvi pomaga sodelovati v določenih fazah kazenskega postopka.

Policija vas lahko seznani s pravicami, ki jih imate kot žrtev.

Poleg tega lahko specializirane strukture IGPR zagotovijo fizično zaščito med postopkom.

Nacionalni organ za varstvo otrokovih pravic in posvojitve (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copiilor și Adopție – ANPDCA*) v okviru ministrstva za delo in socialno pravičnost

ANPDCA je institucija, ki usklajuje izvajanje nacionalnih strategij za varstvo otrokovih pravic in zagotavlja ustrezno metodološko usklajevanje na tem področju. Sistem za zaščito otrok je decentraliziran, saj generalni direktorati za socialno delo in zaščito otrok (DGASPC) poročajo okrožnim svetom ali lokalnim svetom okrajev občine Bukarešta.

DGASPC zagotavljajo različne storitve, kot so: ocena primerov nasilja nad otroki in zagotavljanje/omogočanje storitev v skladu z načrtom, zapletene ocene za invalidne otroke, zapletene ocene za druge invalide, socialna reševalna služba, socialna telefonska linija, socialne storitve za preprečevanje nasilja v družini in trgovine z ljudmi ter specializirane socialne storitve v različnih institucijah.

Kontaktne podatki: <http://www.copii.ro/?lang=en>

Nevladne organizacije (NVO)

Na področju trgovine z ljudmi:

[Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație](#) – Bukarešta

[Fundația Ușă deschisă](#) – Bukarešta

[Asociația Generație Tânără România](#) – Timișoara

[People to People Foundation](#) – Oradea: e-naslov: office@people2people.ro

[Micu Bogdan Foundation](#) – Brașov: e-naslov: office@fundatiamicubogdan.ro

Na področju preprečevanja in nadzora nasilja v družini, dostop do spletnih mest s klikom na:

[Asociația TRANSCENA](#)

[Asociația ANAIS](#)

[Fundația PRETUIESTE VIATA](#)

[Fundația SENSIBLU](#)

[Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#)

[Rețeaua „Rupem tăcerea despre violența sexuală”](#)

[Asociația NECUVINTE](#)

[Asociația Touched România](#)

Na področju varstva otrokovih pravic:

Save the Children (*Salvați copiii*)

Naslov: 3 Intr. Ștefan Furtună, 1st District, 010899, Bukarešta, Romunija

Telefon: +40 213166176

<https://www.salvaticopiii.ro/>

Alternative Sociale

24 Șoseaua Nicolina, Building 949, ground floor, Iași, 700722

Telefon: +40 332407178

http://www.alternativesociale.ro/en_GB/

Posebna telefonska linija za pomoč žrtvam

Osebe, ki so zaradi kaznivih dejanj utrepele poškodbe, se lahko obrnejo tudi na policijo, tako da pokličejo enotno nacionalno številko za klic v sili: 112.

Brezplačna in anonimna telefonska linija za žrtve nasilja v družini – klicni center 24/7: 0800 500 333.

TelVerde pri nacionalni agenciji za boj proti trgovini z ljudmi: 0800 800 678 – nacionalna brezplačna številka in 0040 213133100 – za klice iz tujine. Delovni čas: od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00.

Telefonska številka za otroke v stiski: 116111. Brezplačna telefonska linija. Delovni čas: od ponedeljka do nedelje: 8.00–24.00.

Je podpora žrtvam brezplačna?

V skladu z romunskim pravom so žrtve trgovine z ljudmi upravičene do brezplačne zaščite in pomoči.

Pomoč, ki jo nacionalna agencija za enake možnosti žensk in moških zagotavlja žrtvam nasilja v družini, je brezplačna.

Pomoč, ki jo žrtvam zagotavlja nacionalni direktorat za pogojni odpust, je brezplačna.

Pomoč otrokom, ki so žrtve nasilja, je brezplačna.

Kakšne oblike podpore lahko dobim od državnih služb ali organov?

Glej odgovore zgoraj.

Žrtve, ki so otroci, so upravičene do vseh kategorij storitev (zdravstvene storitve, psihološke storitve itd.).

Zadnja posodobitev: 18/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.